

Speel goed

U kunt zeggen wat u wilt, maar kinderen die veel speelgoed hebben zijn niet gelukkiger dan kinderen met weinig speelgoed, en kinderen die duur speelgoed hebben zijn niet gelukkiger dan kinderen met goedkoop speelgoed. De essentie ligt elders. Het gaat er niet om kinderen veel of duur speelgoed te geven. Kinderen kunnen overal mee spelen... als ze maar geleerd hebben om te spelen.

* Je moet zuinig zijn op speelgoed. Als speelgoed niet gebruikt wordt en zomaar rond slingert, is het beter om het een tijdje weg te leggen. Als een speeltje steeds kapot gemaakt wordt en er verder niet naar om wordt gekeken, hetzelfde systeem. Ons huis hoeft geen kerkhof te zijn voor afgedankt speelgoed.

* Na het spelen moet er opgeruimd worden. Speelgoed mag 's nachts niet in de tuin blijven liggen of midden in de kamer. Uitzondering hierop is de "bazaar". De bazaar is een plek die speciaal gereserveerd is voor de lego en de trein, dus voor de georganiseerde wanorde; de bazaar mag alleen maar opgeruimd worden door de wettige eigenaar of met zijn of haar toestemming: de onaantastbaarheid van de bazaar staat vast. De bouwwerken kunnen daar net zolang blijven staan, totdat onze jeugdige architect zelf beslist dat ze gesloopt mogen worden.

* Ik denk niet dat tussen al het speelgoed een klappertjespistool of ander oorlogs-speelgoed onmisbaar is. Maar als het er is, dan geldt het volgende principe: NOOIT OP IEMAND RICHTEN! En nu heb ik het niet over cowboyspelletjes, maar over de loop van een speelgoedgeweer tegen iemands hoofd zetten en de trekker overhalen, want "dat is normaal". NEEN, dat is niet normaal. Je schiet niet op iemand, ook niet met een speelgoedgeweer.

* Als ik speelgoed mag aanraden, zou ik zeggen, op de eerste plaats speelgoed dat de creativiteit stimuleert, het maken van dingen. Lego is daarvoor ideaal. Je kunt er meteen na de wieg al mee beginnen en een leeftijd om te stoppen is er niet. Hetzelfde geldt voor boeken en speelgoed dat bijdraagt aan kennis, dat goed is voor het lichaam en enthousiast maakt voor sport. En laten we ook vooral niet het speelgoed vergeten dat door de kinderen zelf is gemaakt. Een van de favoriete spelletjes van ons drietal was het bouwen van hutten met tafels, stoelen en dekens. *Kijk mama, ons huis!* Een plank tussen twee stoelpoten en daarop wat plastic bordjes, dat was de keuken. Twee slaapzakken, wat kussens en een lamp, dat was de slaapkamer. De tafel was het plafond en de dekens de muren, vastgemaakt met wasknijpers. Deze huizen van lappen bleven soms dagen in de kinderkamer staan - tot hun grote vreugde (maar niet altijd die van mama).

Kinderen kunnen zich best alleen amuseren, als ze dat maar geleerd hebben. Ouders, denk niet dat u verplicht bent om steeds met uw kinderen te spelen. Ja, om het spel op gang te brengen, of als u het echt leuk vindt. Spelen, samen met de ouders, moet een feest zijn.

Gebruik uw tijd in ieder geval om uw betrokkenheid te laten merken: dat is wat uw kinderen werkelijk van u verwachten.

Samen

Mijn kinderen maken altijd ruzie. Ze maken al hun speelgoed kapot en geven elkaar de schuld. Die stoute Denis is zo gemeen tegen mijn lieve Bianca. Ik kan gewoon niet meer.. - klaagt ma Flodder tegen haar bezoek. Denis en Bianca trekken zich natuurlijk nergens iets van aan...

Stel u even voor: Denis plaagt Bianca. Bianca rent meteen hard huilend naar haar moeder en zegt: - *Denis heeft alweer...* Ma Flodder geeft (zonder te kijken wat er werkelijk gebeurd is) Denis een klap en neemt haar dochtertje in haar armen, die nu achter de rug van haar moeder om, een triomfantelijk gezicht trekt naar haar broertje... Wij moeten ons goed realiseren dat ma Flodder door zo partij te kiezen, niets opgelost heeft en dat het ruzie zal blijven, dat de kinderen elkaar zullen blijven irriteren in plaats van samen een ploeg te vormen, en dat je ze zo nooit alleen zult kunnen laten zonder toezicht. Ma Flodder zal nog niet eens rustig haar haar kammen, terwijl Denis al acht is en Bianca zes...

Maar ja. Wat moet het arme mens in zo'n situatie?

* Als het ene kind het andere steeds pest en het altijd uitdraait op tranen en klikken, dan moeten BEIDE kinderen gestraft worden. De een omdat hij pest en de ander omdat hij het toelaat en het vervolgens komt vertellen. Je moet zeggen: - *Als jullie niet samen kunnen spelen, dan...* Ik denk dat u, met wat gezond verstand en wat intuïtie, ervoor kunt zorgen dat beide officieel gestraft worden, maar dat tegelijkertijd degene die het het zwaarste te verduren had, officieus in bescherming genomen wordt.

* Ruzie over speelgoed? Ouders zijn er niet om altijd vreedstichter of scheidsrechter te spelen: - *Heb jij hier net mee gespeeld? Geef het dan nu eens aan je broertje..*

Nee. Het is beter te zeggen: - *Als jullie er niet SAMEN mee kunnen spelen dan is het voor mij. Jullie mogen het terug hebben als jullie het samen eens zijn!* Daarna praten we er met ieder afzonderlijk over. Tegen de jongste zeggen we zo ongeveer: - *Ik vind dit niet leuk van jou hoor. Het is toch heel normaal, je broer is nu eenmaal de oudste. Jij bent nog klein, jij kunt daar nog niet zo goed mee spelen, jij moet dat nog leren...*

En tegen de oudste zeggen we: - *Duidelijk, jij heb zonder meer voorrang, maar je kleine broertje mag er ook wel eens mee spelen. Help hem maar. Weet je, hij kan dat nog niet zo goed, hij is nog niet zo groot als jij..*

Het is heel belangrijk dat we een ander kind niet als voorbeeld stellen, of een kind voortrekken. Ieder heeft zijn eigen talenten en bijzonderheden.

Jij bent de allerbeste in gymnastiek en jij in rekenen en jij kunt het mooiste gitaar spelen - want bij elk kind kun je een gebied

vinden wat hij kan ontwikkelen en waarop hij beter is dan de anderen. Niemand kan het verdragen om in de schaduw te leven van iemand die op alle gebieden de beste is! Dat is een hele sombere schaduw, dat is "East of Eden"... buiten het paradijs. Heeft u de film gezien?

De aardappelen worden steeds ronder

- *Mama! Ik verveel me!* - *Oh, dat komt goed uit. Dan kun je mooi de speelgoedkast opruimen. Vraag je zusje ook maar om te helpen, dan gaat het vlugger.*

Of: - *Prachtig, dan kun je me een beetje komen helpen in de keuken. Ik zal je leren hoe je aardappelen moet schillen. Je zult zien dat dat helemaal niet zo moeilijk is. En wat zal papa opkijken als hij ziet dat jij al kunt afwassen!*

* Dus, een goede oplossing voor het "ik verveel me", kan zijn: aan het werk, niet als een corvee, maar om te doen alsof je al groot bent. En het zal u verbazen hoeveel plezier uw kind heeft in het aardappels schillen, terwijl hij zich net nog verveelde met zijn super luxe elektrische trein.

Maar dat plezier komt niet helemaal vanzelf, dat moet een beetje geholpen worden, soms zelfs een beetje geforceerd. Uw intuïtie doet de rest.

* Helpen in de keuken - met een schort voor, of een koksmuts op? Zodat onze kleine keukenprins zich een echte vakman voelt! En wat een ontdekking als hij het kookboek kan gebruiken!

* Elke vooruitgang moet hardop gemeld worden: - *Zijn de aardappelen steeds ronder? Bravo, jij leert het wel!* Leve de ambitie.

* We moeten duidelijke grenzen stellen: alle aardappelen uit het mandje moeten geschild worden, niet minder, niet meer. Deze grens is heel belangrijk. Als wij een kind vragen om aardappelen te schillen voor een heel regiment, kunnen we op onze vingers natellen dat we na vijf minuten "een probleem" hebben. Een oplossing kan ook zijn een tijd-grens stellen - op een zichtbare klok: - *tot kwart over tien.*

* De beste karweitjes zijn die waarvan we het einde zien en ook het resultaat van alle moeite: wat leuk om een oude stoel te verven. Bij elke strek van de kwast zie je, als door een toverstokje, het oude meubelstuk nieuw worden.

* Het is belangrijk op het goede moment met het werk te stoppen: *de stoel moet helemaal geschilderd zijn maar je moet niet meer aan een volgende beginnen.* Het is beter de rest van de werklust voor de volgende keer te bewaren.

Werken als bezigheid voor kinderen is een pedagogisch middel dat erg nuttig is en eigenlijk onmisbaar. Wat moet je op zaterdag, in de vakantie, op vrije dagen? We zouden onze ochtend kunnen beginnen met iets nuttigs te doen voor onze kleine gemeenschap. Vakantieochtend? Eerst iets doen voor het huis. Voor de 12-jarigen? De bladeren aanharken in de tuin en de paden schoffelen... Voor 8-jarige? Boodschappen doen in het dorp. 5 jaar? Speeltjes in de kast opruimen, tafel dekken, alle schoenen poetsen...

* De afspraak is: je mag NIET ZOMAAR WEGGAAN, je moet het zeggen als je klaar bent en papa komt dan persoonlijk het resultaat bekijken.

* Bij het beoordelen van de resultaten, opgepast! Het is kinderwerk en er zijn natuurlijk altijd onvolkomenheden: schilder dat ene stukje nog even samen, zonder de eigenwaarde van de werknemer te beschadigen! - *Kom, we zullen eens kijken of alles goed gedaan is. Weet je, toen ik zo klein was als jij, kreeg ik dat schilderwerk niet voor elkaar. Maar jij, als jij zo doorgaat, word jij straks een echte vakman...*

Het is belangrijk dat onze kandidaat-vakman netjes leert werken, niet door kritiek, maar juist door geprezen te worden. HIJ MAG NOOIT UITGELACHEN OF VERNEDERD WORDEN.

- *Papa, de tuin is opgeruimd, ik ga nu spelen. - Een ogenblikje meneertje, dan zullen we het nog even samen bekijken. Goed zo, elke keer is het weer beter. Maar kijk, daar in die hoek liggen nog bladeren, die moeten nog weg. En dan de hark en bezem nog opruimen -alles moet terug op zijn plaats. En als je dat gedaan hebt, mag je gaan.*

Voor een kind is werk waarbij het niet uitmaakt hoe hij begint en waar hij ophoudt en dat uren duurt werkelijk een corvee. Wat is dat vervelend, geen einde, geen motivatie, geen advies... Vanuit de andere kamer hoor je steeds hetzelfde liedje van een vader die voor zijn TV hangt - *Denis, heb je de bladeren opgeruimd?* Rampzalige pedagogiek. Daarentegen is het plezier van het spelen - na het uitvoeren van een nuttig werkje - meer dan dubbel!

* Voor een karweitje in huis, moet je geen geld betalen: zoveel voor de afwas, zoveel voor het vegen van de vloer... Nee, een morele beloning is beter: veel dank voor de hulp en een compliment voor de vooruitgang. Wat niet wegneemt, dat er soms situaties zijn, waarbij een financiële vergoeding wel op zijn plaats is. Bijvoorbeeld voor karweitjes die men aan anderen normaal wel betaalt. - *Luister kinderen, de auto moet gewassen worden, in de garage kost dat... Wie wil dat verdienen? Maar dan moet het wel net zo goed gebeuren als in de garage!*

* Het werkje mag nooit een straf zijn: - *Omdat jij je zusje hebt geslagen, moet je de kelder opruimen.. Slecht!*

* En, hoewel het samen werken met een juiste taakverdeling op de lange duur voordelen heeft, is het niet dagelijks nodig: het is niet nodig om met z'n drieën te gaan afwassen - omdat iedereen zo nodig moet werken - als één persoonje het net zo goed alleen kan. Het kan geen kwaad wanneer een kind aan het werk is, terwijl de ander speelt, dat is zelfs goed. Morgen zijn de rollen weer omgekeerd. En beiden zullen die vrijheid om te spelen waarderen. En beiden zullen proberen vandaag hun werk klaar te hebben, zodat ze vrij zijn, zonder te kijken wat de ander doet.

- Jongen, kun jij even naar de winkel gaan om brood te halen? - Ik? Ik heb net in de tuin gewerkt! En Bianca heeft vandaag nog niets gedaan. Laat haar maar gaan!.. Nee, dat moeten we niet accepteren. we moeten eerst kijken of we hem niet te erg storen in zijn spel en dan zeggen: - Ik zie dat je heel hard in de tuin hebt gewerkt. Goed zo! Maar nu vraag ik je ook nog om voor mij een brood te halen. Goed?

Trouwens, na zo'n actie van mama, zou het mij sterk verbazen, als Bianca zich de volgende dag niet uit eigen beweging aan zal bieden, om brood te halen in plaats van haar broertje. Het solidariteits-gevoel tussen de kinderen wordt een feit.

Maar, aan de andere kant, ouders, opgepast! Bent u rechtvaardig in uw eisen? Het principe is: men eist het meeste van de oudste. Bent u eerlijk in uw liefde? Het principe is: men houdt het meeste van de oudste.

Ik hoor u protesteren, maar ik kan er niets aan doen, ik denk er nu eenmaal zo over. Misschien is het goed om uit te leggen wat ik versta onder het woord liefde: ik bedoel niet de tedere gebaartjes met de jongste, ik bedoel veel meer een knipoog naar de oudste om te zeggen: je ziet hoe leuk ik het vind om ons mooie baby'tje, jouw broertje, te knuffelen, maar je weet dat jij en ik al een stapje verder zijn, wij zijn al echte vrienden!

** Luister eens kindje, die jas is net van de kapstok gevallen. Die moet je niet op de grond laten liggen en je moet ook niet wachten tot iemand vraagt om hem op te rapen. Wat zeg je? Is dat niet jouw jas? Jij hebt hem niet laten vallen? Dat maakt niets uit, er is altijd iemand nodig om hem weer op te hangen...*

Wie doet het raam dicht als het gaat regenen? Het hoeven niet altijd de ouders te zijn die alles moeten doen en overal aan moeten denken! Een kapotte fles op het strand laten liggen? Een ijsje opeten en het bekertje zomaar op straat gooien? We willen toch graag beschaafd gevonden worden? De ecologie begint niet in kranten, niet in wetten, maar bij het kind, thuis.

* Herkent u dit? De kinderen zijn naar school en mama begint een ronde door het huis. Wat een bende! Overal verspreid door alle kamers liggen pantoffels, sokken. Een plastic tractor omgekeerd midden in de kamer, de lading onder de kast... Tja, niets aan te doen, dat is voor mama. Maar... zij kan ook de hele troep in een mand gooien. Na een tijdje zullen ze er zo genoeg van hebben om elke keer die mand op te zoeken en de eigen spullen uit de rotzooi op te vissen, dat ze wel twee keer zullen nadenken voordat ze hun pantoffels en tractoren weer op een verboden parkeerplaats achterlaten.

* Ik verveel me? Laten we ook niet vergeten, dat bij de ouders de taak ligt om de jeugd in te wijden in DE WERELD VAN DE LETTEREN. Begin maar met stripverhalen en met 'n briefkaart aan een vriendje. Later komt het verhaal van *Monte-Christo* (de eerste boeken moeten fascinerend en aanmoedigend zijn!) en een brief aan mama vanuit een vakantieadres... Die diepe en wondere wereld van brief en boek mag nooit wijken voor de gemakkelijke, voor de hand liggende telefoon en vaak erg platvloerse televisie.

Televisie ?

- Je moet Denis en Bianca altijd in de gaten houden. Als je dat niet doet, vervelen ze zich of maken ze ruzie of maken ze iets kapot. Gelukkig is er televisie... Ooh!

Ze kan prachtig zijn. Een bron van informatie, een venster naar het universum, trouw gezelschap in onze eenzaamheid. Ik moet toegeven dat de televisie een grote verleiding voor ons is, maar...

Wat een ramp als je er teveel naar kijkt en "zapt". Wat een programma's; op elk moment van de dag kun je wel iets leuks vinden of iets wat je interesseert! En wat is het moeilijk om een film halverwege af te zetten. Er zijn wel goede films, maar veel meer slechte. En wat moet je sterk zijn om niet naar een andere zender over te schakelen en naar moord en doodslag te kijken. Wat een immorele films worden er vertoond in ons eigen huis: films die je zelf nooit zou uitzoeken.

Degene, die zegt dat de moorden of de porno die men ziet op de T.V. geen negatieve invloed hebben op zijn denken, die kent zichzelf niet. En de kinderen? Zij doen wat ze geleerd hebben, en zij hebben geleerd wat ze gezien hebben en wat hebben zij gezien?

Ouders, opvoeders, media-verantwoordelijken, waar bent u? Het maakt u dus niets uit dat onze kinderen, onze maatschappij van morgen, opgroeit met misdadigheid en onverschilligheid? Weet u dat de jonge kijkers elke dag een visuele training krijgen die gelijk is aan de training die men in bepaalde landen aan huurmoordenaars geeft? Mannen en vrouwen van de wet, waar bent u? Is er dan geen enkele manier om deze GEORGANISEERDE MISDAAD tegen te gaan? Als u jonge delinquenten moet gaan beoordelen en veroordelen, bent u te laat. Pak liever de bron van de misdaad aan!

Bij de familie Flodder is de dagelijkse betovering van de buis zo'n gewoonte geworden, dat hij de hele dag aanstaat, onder alle omstandigheden, bij mooi weer, onder het eten, als er gasten zijn. Het gegil en gehuil... is dat Bianca? Nee, het is maar een moord op de T.V....

Hebben wij wel eens opgeteld, een half uurtje maar, van hoeveel gewelddadigheden wij getuige waren? Er zijn kinderen die meer dan 20 uur televisie kijken per week! En waar is ons mens tot mens contact gebleven? Waar zijn de boeken? En waar is tijd om na te denken? Maar zelfs als wij het geweld en de porno buiten beschouwing laten: zijn de TV-programma's niet vaak bestemd voor een passief, slapend en wel zeer middelmatig publiek? En is een film niet vaak gemaakt met als voornaamste of enig oogmerk geld te brengen in het laadje van de producent?

Het komt er op neer dat:

- * We moeten kiezen wat we willen zien. We gaan jonge kinderen geen toestemming geven om naar een programma te kijken, als we niet van te voren SAMEN die keuze gemaakt hebben.
- * We zetten de TV ook niet zomaar aan. Bij oudere kinderen raden we de TV af, vooral als ze de neiging hebben er altijd maar voor te hangen.
- * Het is raadzaam om de TV in een kamer te zetten, waar men niet altijd zit.

Bij ons was dat in de slaapkamer van de ouders. Resultaat: de kinderen gingen er niet zo vaak naar toe, ze moesten het bewust willen. Want normaal was het veel fijner om in de keuken te blijven of in de zitkamer. Daar was het leuker, daar was de open haard aan, daar waren boeken en gezelschap, daar was het warmer, daar was muziek...

Een andere dimensie

De muziek is een deur naar een andere wereld, naar een andere dimensie. Piano, blokfluit, viool, klarinet - voor ieder is er wel iets. Wat een ontspanning is het, om na een dag hard werken, in de wereld van Chopin te duiken of in de songs van Simon en Garfunkel... Wat mooi om te gaan kamperen met enkel een rugzak en een gitaar!

Maar hoe leuk het is en vooral hoe lang het leuk blijft, zal afhangen van het muzikale en instrumentale niveau: dus van onze ijver. Zelfs als wij geen Rubinstein-carrière op het oog hebben, is het toch de moeite waard deze gave te ontwikkelen. Hoeveel jongeren zijn niet begonnen met een instrument en er ook alweer mee gestopt nog voordat zij maar enigszins het niveau hadden zodat ze voor hun plezier konden spelen? Later hadden zij er dan spijt van en vaak probeerden ze als volwassene er nog eens opnieuw aan te beginnen, maar op 5- of 6 jarige leeftijd was het wel veel gemakkelijker. Hoeveel kinderen proberen niet allerlei verschillende dingen, zonder ook maar iets door te zetten. Het gaat hier niet eens speciaal over muziek, het kan ook judo zijn of schilderen, talen, maakt niet uit. Overal zijn dezelfde principes van motivatie van toepassing.

Is het makkelijk om een gemiddeld kind serieus piano te laten leren spelen? Nee, dat is moeilijk, dat is heel moeilijk. Want er aan beginnen, dat wil iedereen wel, maar daarna? Komt het einde van de pret, dan moet er gewerkt worden, geoefend, noten geleerd... weg droom!..

- *Mama, ik wil graag op pianoles.*

- *Goed, maar alleen als je minstens 10 lessen volgt, en het eerste examen doet en je best doet! Het gaat hier om een afspraak, niet om een gril, nietwaar?*

....

- *Mama, ik wil van pianoles af (na de derde les)*

- *Jammer meisje, maar we hadden samen afgesproken: 10 lessen en het eerste examen. Als je er daarna nog afwilt, zullen we er nog eens over praten...*

Natuurlijk zijn er altijd moeilijke momenten, waarop we een beetje moeten pushen. Maar na het verkrijgen van goede resultaten, na de tien lessen, krijgt het kind vanzelf weer moed en kunnen we "een contract voor één jaar" afsluiten, voor de volgende etappe. Het begin was het moeilijkst. Als we de lessen maar niet onderbreken voor het einde van ons "contract".

De uitvoering van het "contract" moet niet onnodig moeilijk zijn. Het instrument bijvoorbeeld moet in huis zijn, en niet bij de burens op een koude zolder.

Verder, als de burens van muziek houden zullen ze het pianospel prachtig vinden. Maar... Alvoorens ons Pietertje met zijn dagelijkse do-re-mi de hele buurt laat schrikken, zouden wij toch eerst even met de Jansens van hiernaast vriendelijk moeten overleggen...

Ik ben bang

We waren net verhuisd naar een ander huis, in een ander land. Onze kinderen waren 12, 8 en 5 jaar oud. Onze tuin, of wat dat later worden moest - door noeste arbeid met schoppen en kruiwagens - deelden wij met een kudde schapen: lastige burens! Er was een ram bij, waarschijnlijk de leider van de groep, die bij voorkeur zijn superioriteit toonde door mensen aan te vallen. Zodra hij voelde dat we bang waren, veranderde hij in een op drift geraakte bulldozer en stormde hij met volle vaart op ons af. Met zijn kromme horens was het een indrukwekkend gezicht en hij joeg groot en klein angst aan. Een vriendin, die de schapebout-in-spe op zich af zag komen, pakte ons jongste dochtertje op, dat naast haar liep, en rende weg. En voordat we ook maar iets konden doen, waren we getuige van een fraai schouwspel, een ware corrida. De stier was absoluut sneller en olé! - alle beentjes in de lucht! Maar we hadden dus wel een echt probleem. Hoe moesten we dat oplossen?

* We moesten die "koe bij de horens vatten". - *Kijk kindje, die ram wordt zenuwachtig als hij merkt dat iemand voor hem bang is. Dus moet je hem niet laten zien dat je bang bent. Niet hard wegrekken. Pak een grote stok en loop recht op hem af, dan wordt HIJ bang. Ik weet dat het eng is, we gaan eerst een keer samen...* Alles liep volgens plan. Onze tegenstander stond eerst met open mond te kijken en is vervolgens, helemaal van zijn stuk gebracht, weggelopen. Hij heeft waarschijnlijk niet gezien dat de stok trilde in de hand van het kleine meisje...

- *En jij jongen, laat jij nu eens zien dat jij een stoere cowboy bent? Kom op, een rodeo!* En wederom kregen we een prachtig schouwspel: de aanval van de cavalerie, een jongen van 12 jaar op de rug van een ram. Hij durfde zelfs met een hand te doen alsof hij trompet speelde: taaaratata!! Tenslotte is hij er heldhaftig afgevallen en de ram is, met het schaamrood op zijn kaken, weggeslopen naar het verste hoekje van zijn territorium.

Deze gebeurtenis is bijgetekend in de annalen. Het probleem met de ram ook. En zelfs uw schrijver is er in geslaagd zijn angst voor wilde dieren onder controle te krijgen...

De vleugels uitslaan

Wij zijn op een station, of nee, op een vliegveld. - *Jongens* - zeg ik tegen de kinderen - *jullie kunnen lezen, hé?* (De jongen is 8 jaar, zijn zusje 5). - *Zorgen jullie dat we straks in het juiste vliegtuig zitten? Wij gaan naar Milaan, met de Alitalia, om 10 uur. De rest moeten jullie zelf uitzoeken.* Oké?

U ziet de opwinding voor u, de discussies tussen broer en zus (business-economy?), het plezier bij het vinden van elke goede oplossing, bij elke goed gelukte stap. - *Rokers niet rokers?* - de juffrouw achter de balie kijkt in mijn richting. - *Dat wordt geregeld door die meneer en die dame* - zeg ik wijzend op de twee kinderen. En de kinderen vinden het prachtig, ze zijn apetrots!..

Hoofdstuk na hoofdstuk voortdenkend in dit verhaal, ontdek ik dat ik steeds weer tot dezelfde conclusie kom; in feite moet je, wil je een kind goed opvoeden, hem vooral leren zelfstandig te zijn.

Je leert hem: hoe hij moet eten, zich aankleden, spelen, werken, hindernissen nemen, zich weten te redden in allerlei omstandigheden, gevaren vermijden, opgroeien met anderen, zichzelf beheersen, vrij zijn, het goede van het kwade onderscheiden, liefhebben. Hoe hij moet proberen los te komen van kinderachtigheid, angst, honger, kwaaltjes, luiheid, jaloezie, problemen. Hoe hij onafhankelijk moet worden van zaken als TV, snoepjes, en van mensen: bijvoorbeeld van een leraar die hem niet mag, van een collega die teveel invloed heeft - en... van zijn ouders!

**Want het is waar: WIJ MOETEN ONZE KINDEREN ZO OPVOEDEN,
DAT ZIJ ONS NIET MEER NODIG HEBBEN!**

- *Mijn kind heeft mij zo hard nodig!*... Deze moederlijke uitspraak verhult maar al te vaak een andere waarheid: "ik heb mijn kind nodig, voor mijn evenwicht; ik heb iemand nodig die van mij afhankelijk is". En dat is normaal, dat is begrijpelijk, dat is menselijk. Vaak is in plaats van een kind, een hondje ook al goed. Laten we eerlijk zijn, wij kennen dat gevoel allemaal. We moeten ons daarvan bewust zijn en proberen er niet aan toe te geven. Voor het welzijn van ons kind mogen we hem niet afhankelijk van ons maken!!

Nee, zo'n afhankelijke relatie is niet goed. De band die we moeten proberen te bevorderen en waar we op uit moeten komen, is die van de liefde.
De liefde van ONAFHANKELIJKE mensen.
Dat is de enige ware liefde.

Conflicten buitenshuis

De mensheid heeft nog geen oplossing gevonden voor dit soort conflicten. Anders zouden er ook geen oorlogen meer zijn. Maar kunnen wij iets doen aan de ruzies van onze kinderen met de buurkinderen (aan onze ruzies met burenen), of met vriendjes uit de klas? Ik geef het eerlijk toe, dat is erg moeilijk. Een ding is zeker, namelijk het principe: TREK NOOIT OPENLIJK PARTIJ VOOR UW EIGEN KIND tegen het kind van de burenen, TEGEN DE LERAAR VAN DE SCHOOL, tegen juffrouw Geertruida. Zeg nooit tegen uw kind - *jij hebt gelijk en die leraar niet*. Liefst niet. Maak geen denigrerende of afkeurende opmerkingen over de anderen. En zeg ook nooit dat juffrouw Geertruida stom is, zelfs als het waar is.

We kunnen beter kiezen voor de diplomatie:

- misschien hebben we niet goed begrepen wat "de vijand" dwars zit?
- misschien heeft hij problemen en kunnen wij hem helpen?
- misschien had jij het zelf bij het verkeerde eind, jochie?
- misschien is het al goed als we wat afstand nemen en ons er niet mee bemoeien?
- misschien moeten we met hem praten, excuses aanbieden, hem uitnodigen. En als het om kinderen gaat, we hebben het probleem wel eens kunnen oplossen door hen te vragen voor een feestje hier thuis. Dat was een grote verrassing, ze lieten het zich geen twee keer zeggen!

We hebben na een verhuizing meegemaakt dat onze zoon van zes niet geaccepteerd werd door de buurkinderen. Ze lachten hem uit, waarschijnlijk omdat hij nieuw was in de buurt, en anders. Onze zoon was daar nogal verdrietig over, hij probeerde van alles om wel geaccepteerd te worden, maar het lukte niet. Plotse-ling, op een dag, was de maat vol en is hij er mee gestopt. Hij had een bord in elkaar geknutseld en daarop geschreven: " Als jullie mij niet leuk vinden, jammer dan, maar het kan mij niets schelen. Ik heb genoeg vrienden en kameraden en ik heb jullie niet nodig." Deze tekst (de vrije weergave ervan) liet duidelijk zien dat ons kind er absoluut geen behoefte aan had om het slachtoffer te worden van deze discriminatie. Het bord is een paar dagen voor ons huis blijven staan. Ik weet niet wat de burenen ervan gedacht hebben, maar in ieder geval heeft het de schrijver erg goed gedaan. Het probleem was opgelost. Wij hebben hem gefeliciteerd met zijn idee, want het was goed. Ik heb het tafereel op de foto gezet en in het familiealbum geplakt, als aandenken.

We moeten onze kinderen vertellen dat niet alle mensen op deze aarde hetzelfde zijn, ze moeten weten dat er arme mensen zijn en ongelukkige en zieke, dat er criminelen zijn en junks en dronkaards en mensen met sexuele afwijkingen. We moeten niet wachten tot ons jonge kind dat door nare ervaringen aan de weet komt. Hij moet weten welke risico's hij loopt als hij in contact komt met een junk, wat is dat eigenlijk en hoe zien ze er uit? En je moet niet zomaar in iemands auto stappen, en niet 's nachts alleen in het park gaan wandelen. De manier waarop je je kleedt is ook belangrijk, vooral voor een meisje. En in uiterste gevallen, als er geen tijd is om te discussieren? Help! Wat doe je dan? Hoe moet je je verdedigen? Hulp roepen? Vluchten? Hoewel de Voorzienigheid ons tot nu toe heeft behoed voor dit soort problemen, geloof ik vooral dat een kind het meest gebaat is bij een goede instructie op het juiste moment. En denk ook eens aan de rol die de sport hierin kan hebben. Dus, op naar het volgende chapter.

De sport

Let eens op kinderen die aan sport doen. Zij wandelen met zoveel meer gemak over straat en door het leven. Hoeveel moeilijkheden en problemen hebben zij al kunnen omzeilen!

Zwemmen? Daar kun je al heel jong mee beginnen. En het gaat er niet altijd om je hoofd boven water te houden, vaak juist het tegendeel: hoofd onder water. We leren eerst niet bang te zijn onder water. Wie dat kan, kan eigenlijk al zwemmen en daarna komt pas het echte zwemmen. Gooi een steen in het water - niet zo diep in het begin - en vraag wie hem gaat opduiken. En wie kan het langste kopje onder blijven? Het is absoluut noodzakelijk om een duikbril op te zetten. Ook psychologisch: in plaats van een angstaanjagende duisternis, zie je de fantastische onder-water wereld. Daarna doen we bandjes om en gaan we de golven in. We blijven niet aldoor vlakbij papa. Hij is wel steeds in de buurt om te kijken of de bandjes nog goed zitten en om af en toe aanwijzingen te geven. Hij waakt over de expeditie!

Op andere gebieden gaat het precies hetzelfde. Neem het skiën. Eerst leren ze om te vallen en op te staan - alleen natuurlijk. De afdaling komt van zelf wel. Wat zegt u? Is er mist, storm? We zijn in de bergen voor de WINTERsport en onze jonge sportlieden blijven de hele dag binnen? Tja, ik zou dan toch willen voorstellen om naar buiten te gaan en de strijd met de elementen aan te binden.

Anders gezegd, dit is de gedachtengang: vroeg of laat zullen we allemaal in het leven geconfronteerd worden met zeestormen, met mist, met kou en met het stikkedonker. De eerste confrontatie kan voor een kind dat hierop niet is voorbereid, grote paniek veroorzaken en eindigen in een drama. Daarom moeten wij het zo regelen dat we in de buurt zijn als de eerste moeilijkheid zich voordoet, zodat we het in de gaten kunnen houden en zonodig aanwijzingen kunnen geven.

Je moet nooit onnodige risico's nemen. Op de skipiste moet een klein kind een helm dragen en een skibril en moeten zijn ski's goed afgesteld zijn etc.

Door zijn sportieve activiteiten zal onze jeugdige kampioen in prima conditie zijn. Hij zal gezond zijn en zelfverzekerd, hij zal weten wat discipline is en zelfbeheersing en ook wat teamgeest is en solidariteit. En dat alles is simpelweg bereikt door spel en plezier. Dat was gemakkelijk!

Zondag ochtend

Zondag, heerlijk uitslapen... in ieder geval tot het moment van - opstaan! Over een uur gaan we naar de kerk!

* Wij proberen altijd om allemaal tegelijk klaar te zijn en de deur uit te gaan. Tien minuten voordat we weggaan, roepen we nog een keer: over vijf minuten gaan we! De vijf minuten die over zijn, houden we in reserve. Het is beter om in de kerk te zitten voordat de priester uit de sacristie komt. Evenzo gaan we aan het einde van de dienst, niet alvast opstaan en de bank uitlopen, voordat de pastoor weer terug is in zijn sacristie. Gewoon uit eerbied.

* Tijdens de mis zitten de kinderen in een aparte bank, voor de ouders. Het werkt net als bij de dokter; als wij het kind op schoot nemen en hem gaan zitten liefkozen, ontnemen wij hem al zijn onafhankelijkheid, al zijn eigenwaarde. Hij zal dan alle kanten uit gaan draaien en gaan zeuren. Daarom zetten wij ons kleine schatje niet bij mama of oma, maar laten we hem bij de andere kinderen zitten. Desnoods kunnen we voor oma een uitzondering maken, vooral als zij elders woont en bij ons logeert. Waarschijnlijk vindt zij het leuk om het jong bij zich te hebben tijdens de mis.

* De saaie langdradige mis. Hoe kom je daar doorheen als je 3 jaar bent? Kleine leuke dingetjes helpen altijd, zoals bijvoorbeeld:

- centjes hebben en die op de collecteschaal leggen
- plaatjes kijken in een kinderkerkboek
- kaarsjes aansteken, zingen van .. eh...?
- met een klein autootje spelen, zonder dat de mensen het zien.

Maar geen snoepjes eten of kauwgum kauwen.

Ik heb het gevoel dat de driekwartier, die onze kinderen in de kerk moeten doorbrengen zonder te spelen en zonder van alles te doen, heel goed zijn voor hun geestelijk evenwicht. Het is een soort leerschool voor zelfbeheersing.

Ik herinner mij een keer dat ik, nadat ik zeker een kwartier lang had geprobeerd om " het beest te temmen", hem mee de kerk uit heb genomen en hem een flinke tik heb gegeven. Na de gebruikelijke drie minuten tranen zijn we als goede vrienden weer naar binnen gegaan, nog voor de pefatie. Als ik mij niet vergis, hebben wij deze "liturgische handeling" drie keer moeten uitvoeren in onze carrière: twee keer bij het oudste kind en een keer bij de tweede. Voor de derde Ma, die in de kerk altijd tussen haar broer en haar zusje in zat, is het helemaal nooit nodig geweest.

Of de vraag: wel of niet naar de kerk gaan, niet gesteld werd in ons gezin? Wel, laten we in plaats van kerk, tentoonstelling zeggen en in plaats van zondag - maandag. De principes blijven hetzelfde.

Maandag naar school

- Denis, opstaan! Het is al half acht. Je hebt alweer geen tijd voor je ontbijt. Kom op, dit is nu al de vierde keer dat ik je roep... - Ma Flodder wekt haar zoon. En toch heeft hij wel een wekker! Maar het probleem ligt - u raadt het al - niet bij een kapot uurwerk. Ik ben voor een andere oplossing:

* Vanaf het moment dat de scholen weer begonnen zijn, regelen de kinderen zelf dat ze wakker worden, opstaan en zich aankleden. Als ze door hun eigen schuld een paar keer te laat op school gekomen zijn, zullen ze merken dat dat alleen maar moeilijkheden geeft en vanaf dat moment zullen ze er wel voor zorgen, dat ze op tijd wakker worden en op tijd de deur uitgaan. De ervaring heeft ons geleerd, dat ze ongeveer vanaf groep vier, ook hun eigen boterhammen kunnen klaarmaken, net zo veel en net zo lekker als ze zelf willen. Boterhammen die je zelf hebt klaargemaakt, vergeet je niet mee te nemen en op te eten. Voor mama is er meer een coördinerende-controlerende - dan een dienende taak.

* Voordat onze kleine studenten naar school gaan, komen ze nog even bij mama:
- Dag mam, kusje.
- Snuit je neus nog even, en hoe laat ben je terug?
- Om vier uur, want we hebben zwemles.
- Heb je je zwemspullen?

Ik geef toe, dat deze zelfstandigheid nogal vooruitstrevend is en dat dat niet bij alle kinderen kan, maar de gedachtengang is als volgt: een moeder moet uitgerust zijn. Zij heeft haar handen vol aan het huishouden, waar niemand haar kan vervangen. Misschien heeft ze ook nog wel een baan buitenshuis. Zij moet aan haar eigen zaken kunnen denken en zich kunnen voorbereiden op de "dagelijkse strijd". Wij moeten haar helpen en geen dingen op haar dak schuiven die we zelf kunnen doen. "Te weinig contact met kinderen"? Nee, zeker niet, maar contact op een ander niveau. In plaats van om zeven uur melk op te warmen en boterhammen te smeren voor de kinderen (en deze dienstverlening is echt niet onmisbaar), bedden af te halen, moeten we tot hun beschikking staan voor hun intellectuele en geestelijke problemen. Op dat gebied speelt zich het geluk van kinderen af - en de drama's trouwens ook. Op dat gebied zijn wij onmisbaar en daarop moeten wij onze energie en aandacht richten.

* En 's middags, na school, melden zij zich weer:

- *Dag mam, ik ben er weer!*

- *Dag kind, fijn dat je er al bent. Hoe was het? Gaat het al beter met je meneer? Wat vond hij van je huiswerk? En ben je van de duikplank geweest in het zwembad? Heb je veel huiswerk voor morgen? - Luister, er is een probleempje in de badkamer: de hele vloer ligt vol water, wil je daar even naar kijken? Bedankt.*

En hoe zou het gaan bij de Flodders?

- *Waar zit Denis toch? Is dat nare kind nog steeds niet terug van school? Ha, daar ben je eindelijk! Waar ben je zolang geweest? En je jas? Heb je die weer ergens laten liggen? En wie heeft de badkamer zo vies gemaakt? Alsof ik nog niet genoeg te doen heb! - Mama, ik wou je nog vertellen dat... - Nee! Ik wil het niet horen. Ga je huiswerk maar maken, je haalt alleen maar onvoldoendes op school!*

Welke versie zou u verkiezen?

* Zelfs als onze student "ernstige misdrijven" op zijn geweten heeft - dan nog gaan wij ze niet allemaal opsommen en er verwijten over maken als hij net uit school komt. Tederheid en meeleven komen op de eerste plaats, dan pas de preek!

* Wat betreft het huiswerk: onze geleerde in-spe kan best zijn eigen tijd daarvoor bepalen. Natuurlijk moet die niet samenvallen met etenstijd of bedtijd. In principe zou je zeggen: eerst huiswerk, dan spelen. Maar dat is geen wet. Een kleine pauze na school kan ook heel goed zijn.

* *Jij moet de beste van de klas zijn. Jij moet een medaille winnen. Je moet...*

eh ... Een echte geleerde worden? Oké, maar niet ten koste van het geluk. Een medaille bij gymnastiek winnen? Prachtig, maar niet ten behoeve van ons eigen prestige en ten koste van het geestelijke evenwicht van ons kind. Moed inspreken, helpen? Ja! Maar *jij moet* - neen! Een oude bergbewoner zei me eens: je hoeft niet voorop te lopen en niet achteraan en ook niet in het midden...

* Zoals we al gezegd hebben: voor slechte cijfers op school in ieder geval geen straffen als: "je mag een maand geen TV meer kijken". Ik weet het niet zeker, maar ik zou eerder voorstellen, om een "krijgsplan" op te stellen: wat kunnen wij SAMEN bedenken om die punten te verbeteren. Langer studeren? Anders werken? Je tijd anders indelen? Minder TV kijken? Een ander bureautje? Een aparte kamer? Bijlessen misschien?.. Wat denk jij?

Een beslissing die je samen neemt, leidt altijd tot betere resultaten dan dwang en straf. We moeten in ieder geval proberen te bewerkstelligen, dat ons kind **UIT EIGEN BEWEGING** studeert, zonder dat mama er steeds bij hoeft te komen.

En natuurlijk grote hulde voor iedere vooruitgang of verbetering!

* En als de "luiheid" het gevolg is van gebrek aan vitamines of iets dergelijk?

Dag dokter...

Loon naar werken

Ik ben er niet helemaal zeker van of mijn adviezen op dit gebied wel goed zijn. Ik weet in ieder geval wel, dat naarmate men meer geld heeft, het moeilijker is kinderen goed op te voeden. Maar tot nu toe heeft de Voorzienigheid ons dit speciale probleem bespaard...

We hebben onze kinderen nooit wekelijks of maandelijks zakgeld gegeven en wij hebben hen ook niet geleerd "met geld om te gaan". Dat zou wel eens fout kunnen zijn. We gaven hen vaak geld als cadeautje voor een verjaardag of een ander feest en wij zeiden dat ook tegen anderen: beter dan twee of drie masterminds te krijgen met kerstmis. We hebben ook bankrekeningen geopend op naam van de kinderen. Maar het resultaat? Tot onze grote verbazing en ook met een soort gevoel van machteloosheid, zagen we dat het geld terugkwam, als kerstkado..!

Ik geloof (maar ook dat weet ik niet zeker) dat het een goed systeem is, om aan een kind dat zelf geld verdiend heeft, een premie te geven. Ik zal het uitleggen. Ik heb tegen mijn dochter van tien jaar gezegd: je krijgt van mij niet zomaar geld, maar elke keer dat jij iets verdiend hebt, krijg je van mij 100% erbij. (Ik moet hier wel aan toe voegen dat het percentage omlaag ging naarmate de kinderen groter werden en meer gingen verdienen). Aardbeien plukken? Typisch vakantiewerk voor deze streek. En, echt waar, dat is hard werken, het is warm en je wordt betaald voor de hoeveelheid die je hebt geplukt. Dus je moet snel werken en je verdient niet veel. Dat is slecht voor de motivatie. Maar als papa je 's avonds prijst en bovendien het bedrag verdubbelt?.. Hetzelfde met babysitten of het witten van muren samen met de plaatselijke schilder.

Ik herinner me hoe trots onze zoon was, toen hij met het geld dat hij zelf had verdiend, ver weg op reis kon, naar een ander werelddeel. En hij had de reis niet alleen helemaal zelf betaald, maar ook helemaal alleen gemaakt, als een volwassen man. Hij is dan wel naar familie gegaan, maar toch... En hij was pas veertien jaar. Kunt u zich de trots voorstellen...
Van zijn vader!

Sex

- *Papa, wat is verkrachting?*

- *Dat is een gewelddadige geslachtsgemeenschap, terwijl de vrouw dat niet wil.*

- *O...*

* We moeten nooit géén antwoord geven of liegen of de waarheid verdraaien over iets wat zo belangrijk is als sex. Maar we hoeven ook niet onmiddellijk de vraag tot op de bodem uit te diepen. Want een kind stelt vaak zomaar plotseling een vraag en is tevreden met een simpel antwoord.

* We moeten ook niet in de gauwigheid een oppervlakkig antwoord geven. Als het echt serieus is, kunnen we zeggen: ik vind het moeilijk om je daar een antwoord op te geven. Ik denk dat je nog niet oud genoeg bent om dat te begrijpen. Maar vanavond heb ik tijd en dan kunnen we erover praten...

* Ik denk dat je niet hoeft te wachten met aandacht te besteden aan bepaalde onderwerpen tot een kind daar "de leeftijd" voor heeft of tot dat er op school over gepraat wordt. Ik denk dat een kind, tegelijk met het leren fietsen, de werking van het lichaam moet leren kennen. En als we dat moment voor ons uit willen schuiven, doen wij dat vooral om te wachten tot hij wat ouder is en kan begrijpen, dat het niet zomaar om een spelletje gaat, maar dat het een onderwerp is, dat hij het beste met zijn ouders kan bespreken (maakt u zich maar geen illusies, u heeft heus niet het alleenrecht!), en dat wij tot zijn beschikking staan als hij vragen heeft en dat dat gebied bepalend kan zijn voor zijn geluk.

* Het is het beste, dat een kind alle woorden die met dit onderwerp te maken hebben, thuis, van zijn ouders leert, op een moment dat wij zelf bepalen en vergezeld van onze eigen uitleg. Ik heb niet zoveel vertrouwen in de uitleg van anderen.

* Ik heb het idee, dat ouders die verkondigen dat sex iets slechts is, tenslotte uitkomen op een resultaat, dat diagonaal staat op wat ze hoopten. Ik denk dat de begrippen die bij dit onderwerp horen, in deze pedagogische volgorde moeten staan:

1. gezondheid
2. ethiek
3. liefde (echte)
4. religie
(maar pas op de vierde plaats!)

Van jongs af waren we gewend, om in de badkamer bloot rond te lopen. Met het voortgaan der jaren, zijn er vanzelf beperkingen aan deze gemeenschappelijke naaktloperij gekomen, maar we maken er nooit een punt van, als er toch iemand binnenkomt. We doen de badkamer nooit op slot, maar we kloppen wel als we naar binnen willen.

Vanaf een leeftijd van ongeveer tien jaar, doen we de WC op slot, niet met een sleutel, maar met een slot, dat als het nodig is, van buitenaf open gemaakt kan worden (om het kind te bevrijden, dat de deur niet meer open kan krijgen). Grootouders hoeven zich niet te houden aan deze regels, zij hoeven zich niet "bloot te geven".

* Het is verboden om zonder te kloppen de slaapkamer van de ouders binnen te komen. Zelfs als die niet op slot is, staat er vaak een stoel tegen de deur. Dat wil zeggen "wij slapen, verboden toegang; alleen in geval van nood kloppen en ons wekken".

* Het sleutelgat van de slaapkamer van de ouders, moet dichtgestopt zijn, zelfs als door-het-sleutelgat-kijken formeel verboden is. Want dat sleutelgat is net een kleine periscoop, die speciaal voor onze bezoeker gemaakt is om te kijken of hij moet kloppen...

* Een vraag: wat moeten jongeren 's morgens doen, als ze wakker worden?

Antwoord: OPSTAAN. Niet in bed blijven liggen. Opstaan, douchen, aankleden - dat is veel gezonder voor het lichaam en de geest, dan in bed blijven liggen. Vraag maar aan sporters, vraag maar aan mensen, die wij bewonderen om hun optimisme en hun succes.

* Een erotische scene op de TV die wij "té" vinden? Niet de kinderen blinddoeken, maar rustig de TV uitdoen: - *Jammer jongens, maar dat is niet geschikt voor jullie. Wat zeg je? Kijken in jouw klas alle kinderen naar "Emmanuelle"? Jammer, maar hier thuis niet. Je weet dat wij hier een heleboel dingen anders doen, op onze eigen manier en dit is noch het juiste moment, noch de juiste plaats.*

* - *Mama, ik ben verliefd op Sofietje. Ik heb haar voor het eerst gezoend en geknuffeld...* Als u op zo'n ontboezeming negatief of emotioneel zou reageren, kunt u er zeker van zijn, dat u nooit meer een kans krijgt voor een tweede gesprek. Beter: - *dat is prachtig, mijn kind. Gefeliciteerd! Wat voor moois ga je er nu van maken?*

* Nooit echt straffen voor overtredingen op dit gebied, als ze bijvoorbeeld pornoblaadjes meebrengen van school, of stiekem naar verboden films kijken. Nee, een serieus gesprek is beter. We moeten er alles aan doen om het contact met ons kind hierover niet te verliezen, vooral als die zogenaamde moeilijke leeftijd nadert!

Ik laat een halve pagina open. Genoeg voor uw suggesties?

Moeilijke overgang

In huize Flodder klinken nu hele andere geluiden. De heer des huizes vindt het gedrag van zijn kleine schatjes niet meer leuk. Vooral Denis daagt hem voortdurend uit: hij doet de garagedeur nooit dicht, zijn kapsel lijkt op een ragebol, hij komt veel te laat thuis, hij maakt veel te veel lawaai... - *Ik zal je leren, rotjoch..!* Maar het recht van de sterkste geldt niet meer en bovendien, de rollen zijn omgekeerd! Onze jongeman van vijftien antwoordt met hetzelfde getier als hij zijn hele jeugd door heeft gehoord. Kortom, het is oorlog. De laatste resten vaderlijk gezag bestaan alleen nog op de momenten waarop zoonlief vraagt: - *He pa, heb je nog wat geld voor me?* De kleine Bianca is een mooi meisje geworden, maar ze is niet "open", ze heeft er weinig zin in om haar "ouwe lui" in vertrouwen te nemen. Ma Flodder voelt zich verraden en verlaten. - *Ik heb altijd alles voor jullie gedaan, jullie mochten altijd alles, ik heb mijn huishouden altijd helemaal naar jullie gericht, mijn beste jaren. En jullie, jullie zijn zo gemeen tegen mij! Denis, heb je wel in de gaten hoe je tegen mij praat?* Eh, ja....

Ik had de neiging dit boek te laten stoppen voor het hoofdstuk "de moeilijke leeftijd", omdat... we hier niet echt ervaring mee hebben. We hebben geduldig de symptomen van de "moeilijke leeftijd" afgewacht, maar nog steeds: weinig of niets. Het afwijzen van het vaderlijk gezag? Het generatieconflict? De herrie van de hard rock met zijn desastreuze uitwerking, vergelijkbaar met drugs? Tot nu toe is er nog niets speciaals aan de hand geweest en de leeftijd van onze drie Ma's is, terwijl ik dit schrijf, 23, 19 en 16 jaar. Succes of toeval? Misschien een vertraagde ontwikkeling? Misschien hebben de sportieve activiteiten hier iets aan bijgedragen? Of misschien hebben wij al van jongs af aan te maken gehad met de moeilijke leeftijd? Ik neig tot de gedachte dat deze laatste veronderstelling het meest waarschijnlijk is en dat we het grootste deel van de symptomen in de loop der jaren al gehad hebben. Dat de moeilijke overgang van kind naar puber en van puber naar volwassene gelijkmatig is verlopen, zonder psychische schokken. Dat er niet zoveel uit te leggen valt, geen grote waarheden te onthullen zijn en vooral ook niet te herroepen... Ik denk dat wij gewoon een voor een alle mogelijke "fouten" bij onze kinderen hebben zien komen en gaan. Gemakkelijke kinderen? Hoezo??

Ieder mens heeft van nature primitieve instincten in zich (die vroeger onmisbaar waren om te overleven in de jungle) om zichzelf te beschermen. Ik heb het over egocentrisme, de wil om te overheersen, egoïsme, agressiviteit, de neiging om de zwakste aan te vallen, jaloezie, luiheid - moet ik nog doorgaan? Laten we geen illusies hebben, WE HEBBEN ALLEMAAL MOEILIJKE KINDEREN! Het eventuele verschil zal afhangen van de omstandigheden die wij hebben geschapen om het kwaad, dat tevoorschijn komt, te elimineren, en het tijdstip waarop.

Ik bood mijn kinderen hun eerste sigaret aan (wij roken niet, maar er zijn altijd sigaretten in huis voor gasten): ze hebben me bijna in mijn gezicht uitgelachen!

De vraag

Als u mijn boek niet goed hebt gevonden, dan is het te laat om u nu nog van mening te doen veranderen. Ik had mezelf vanaf nu wat vrijheid toegedacht. Ik zou graag "uitbreken uit de vijf lijnen van de partituur", zoals een oom van mij, een musicus, eens zei, toen hij over iets anders dan muziek wou spreken.

Bij de mooie fontein, met de stralen van de ondergaande zon weerspiegeld in het heldere water, zit een oude man. Men kan zien dat hij rijk is. Om hem heen niets dan luxe en overdaad, marmer en goud. Maar hij ziet er niet gelukkig uit. Hij gooit verveeld zijn prachtige hengel uit en hij haalt hem meteen weer op, met een geweldige snoek eraan. Hij doet het weer en even later blinkt er een tweede vis aan de hengel. Echter, iedereen weet dat op de bodem van de vijver een kikkvorsman de vishaak van zijn meester opwacht. Zodra hij hem ziet, pakt hij een vis uit een mand en haakt hem eraan...

Waarom is er zoveel ellende in de wereld? Waarom oorlogen, slagvelden, misdaden? Als er een hogere macht bestond, een gepersonifieerde goedheid, zouden die dingen nooit gebeuren! Waarom moeten wij altijd twijfelen? Is er een leven na dit leven, of niet? Als er iemand is die dat kan bewijzen, dat hij zich meldde.! Waarom gebeuren wonderen alleen in achteraf, dorpen, zoals Fatima, en niet op Broadway? Op Broadway zou tenminste een persconferentie zijn geweest en had men het wonder op TV laten zien. Journalisten zouden een documentaire gemaakt hebben over wonderen en daarmee zou de vraag of er een bovennatuurlijke wereld is, in één keer opgehelderd zijn. En men zou natuurlijk de poorten van alle gevangenis en kunnen openen: dankzij een hemelse interventie zou elke boef automatisch zo mak zijn als een lam. Makkelijk, en waarom niet?

In de laan van een oud park bij de ruines van een kasteel, lopen twee jongens. De oudste vertelt dat hij bij iemand een parkiet in een kooi heeft gezien. Hij was prachtig, met veel kleuren en ze kon echte woordjes nazeggen. Door een klein gouden kettinkje, kon men hem uit zijn kooi laten, zonder dat hij kon wegvliegen. Zo af en toe deed de eigenaar dat ook. Zonder enthousiasme. - *Waarom was hij niet blij? De parkiet was toch zo mooi?* - vroeg de jeugdige denker zich af. Zijn vriend gaf geen antwoord. Hij stond stil, keek omhoog en floot... niet te geloven! Uit de zwerm torenkraaien die tussen de hoge bomen vloog, maakte zich een zwarte vogel los en kwam op zijn arm zitten. *Kra, kra!* - de vogel kon niets anders zeggen, maar hij was helemaal uit vrije wil bij zijn baasje gekomen! De jongen was zo trots als een pauw op zijn beschermeling. Hij had het vogeltje gevonden toen het uit zijn nest was gevallen. Hij had het warm gehouden, gevoed en tam gemaakt. Hij had nooit een kettinkje aan de poot van zijn nieuwe vriendje gedaan, zelfs niet toen hij zijn vleugels begon uit te slaan...

Dit beeld uit hun kindertijd is in het geheugen van de twee jongens gegrift. Na jaren zijn ze elkaar weer tegengekomen als studenten. - *Zou het zo gaan in de wereld?* vroeg de een aan de ander. Ze hadden beiden veel onbeantwoorde vragen. Het verhaal is waar gebeurd. De kraai heette Kubus. De parkiet... dat weet ik niet meer.

Epiloog

Ik vroeg onlangs aan mijn oudste Ma welke opvoedkundige fouten wij bij hem gemaakt hadden - volgens hem dan. Wie kan tenslotte beter iets zinnigs daarover zeggen en mij de ogen openen dan hij? Er zijn zoveel mogelijkheden voor fouten, nalatigheden, subjectiviteiten! Maar van één ding ben ik zeker: het allerbelangrijkste, het ontwikkelen van de zelfstandigheid en de onafhankelijkheid van onze kinderen hebben wij nooit verwaarloosd. Trouwens, daarvan is dit hele boek een getuigenis: "zelf", "net als de groten", "wij voeden de kinderen zo op, dat ze ons niet meer nodig hebben" enz. enz. En ondanks mijn bescheidenheid en mijn grote voorzichtigheid - dus zonder vooruit te lopen op de toekomst - denk aan "uw geldige kaartje" - ben ik, althans op dit gebied, zeker van het resultaat.

Dus ik vraag mijn zoon - *welke fouten..?* Het eerlijke antwoord van de jongeman trof me als een dolkstoot - *Ik voel me niet onafhankelijk genoeg, ik voel me te veel gebonden aan mijn ouders!!..*

Disclaimer

Auteur: Yakou (echte naam: Jacek Z. Mycielski).
"Yakou" is een bijnaam gegeven door zijn kinderen.

Titel: Het kind - Een boek voor ouders
www.hetkind.nl (nov. 2002)

Titel originele Poolse versie:
Elementarz dla rodziców
Editie W Drodze, Poznan 1994, 1995, 2002

Titel Ukraïnsche versie:
Boukvar dla Batkiv
Editie Svichado Publishers, Lviv 1998, 2000

Titel Franse versie:
l'enfant
livre pour les jeunes parents
www.enfant-edu.com (feb. 2003)

Titel Hongaarse versie:
Életrevaló gyerekek
Könyv fiatal szülők részére
Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest 2002

Vertaling van uit de franse tekst: Marjan Clement
Ook de tekening 'Je zult het nog wel merken' is van Marjan.

De tekening 'Overgeërft talent' zijn een gecombineerd werk van Carmen de B. en "Ma nr 1"
Alle foto's zijn van de auteur

Met mijn hartelijke dank aan de lezers van het manuscript voor hun waardevolle opmerkingen.

Jacek Mycielski
info@hetkind.nl

Maastricht, Oktober 2002

© 2002 Jacek Z. Mycielski

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

